

Israel hyökkää Qatarin

Iltapäivällä **9. syyskuuta 2025** sarja räjähdysräjähdyksiä ravisteli **Dohaa, Qatarin pääkaupunkia**, ja mustia savupilviä nousi Legtaifiya–Katara-alueen ylle. Silminnäkijät, valokuvat ja Reutersin paikan päältä saadut raportit vahvistivat **useita räjähdysräjähdyksiä** Dohassa 9. syyskuuta, ja **savupilviä nousi Legtaifiyan huoltoaseman läheisyydestä**, joka sijaitsee lähellä **asuinalueita**, joita vartioi Qatarin **Emiirikaarti**. Pelastusajoneuvot lähetettiin nopeasti alueelle. Toisin kuin monissa aikaisemmissa operaatioissa, joissa Israel kieltäytyi kommentoimasta, IDF ja Shin Bet antoivat muutaman tunnin kuluessa lausuntoja, joissa ne väittivät toteuttaneensa **yhteisen ”tarkkuusiskun”** Hamasin johtoa vastaan Dohassa. Israelilaiset viranomaiset kehystivät hyökkäyksen osaksi laajempaa kampanjaa Hamasia vastaan lokakuun 2023 sodan jälkeen.

Kansainvälisen oikeuden rikkomukset

Syyskuun 9. päivän 2025 isku Dohaagainst ei ollut pelkästään sotilaallinen teko; se edusti **suoraa hyökkäystä kansainvälistä oikeusjärjestystä** ja haurasta rakennetta vastaan, joka mahdollistaa valtioiden ja kansojen neuvottelemisen rauhasta. Tämä luku tarkastelee **iskun oikeudellisia ulottuvuuksia Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan ja kansainvälisen tapaoikeuden mukaisesti** ja arvioi sitten **symbolisia ja käytännöllisiä seurauksia** tuleville sovittelutoimille, tulitaukoneuvotteluille ja isäntämaiden turvallisuudelle, jotka tarjoavat diplomaattista tilaa.

Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan artikla 2(4) kieltää **voiman käytön minkään valtion alueellista koskemattomuutta tai poliittista itsenäisyyttä vastaan**. Israelin isku Dohaan, joka toteutettiin ilman Qatarin suostumusta, kuuluu selkeästi tämän kiellon piiriin. Qatar on suvereeni YK:n jäsenvaltio; ei ole epäselvyyttä siitä, että sen aluetta ei saa laillisesti hyökätä ilman pätevää poikkeusta.

Ainoa tunnustettu poikkeus on **itsensä puolustaminen artiklan 51 mukaisesti**, joka käynnistyy, kun valtio kärsii ”aseellisesta hyökkäyksestä”. Israel on vedonnut itsepuolustukseen Hamasia vastaan Gazassa ja Libanonissa; mutta tämän perustelun soveltaminen **Dohassa Qatarin suojeluksessa asuviin Hamasin jäseniin** on parhaimmillaankin hatara.

- Qatar ei käynnistänyt hyökkäyksiä Israelia vastaan.
- Dohassa olevat Hamasin neuvottelijat osallistuivat **diplomaattisiin neuvotteluihin**, eivät aktiiviseen taisteluun.
- Joskus rajat ylittävien terrorisminvastaisten iskujen oikeuttamiseen käytetty ”kykenemätön tai haluton” -oppi on **erittäin kiistanalainen** eikä sitä ole koskaan hyväksytty lailliseksi, kun sitä sovelletaan yhteistyöhaluiseen valtioon, joka osallistuu aktiivisesti diplomatiaan.

Lyhyesti sanottuna Israelin toimintaa Qatarissa ei voida uskottavasti puolustaa itsepuolustuksena. Se on **voiman käyttö peruskirjan vastaisesti**, mikä vastaa **aggressiotoimea** yleiskokouksen päätöslauselman 3314 mukaisesti.

Rooman oikeudesta Wienin sopimukseen saakka **lähettiläiden loukkaamattomuus** on ollut diplomatian keskeinen sääntö. Neuvottelijoille – jopa vastustajille – taataan turvallinen kulkeminen ja suoja. Kansainvälinen tuomioistuin on toistuvasti korostanut tätä periaatetta, tunnetuimmin *Teheranin panttivankikriisi* -tapauksessa, jossa se kuvaili lähettiläiden loukkaamattomuutta kansainvälisen järjestyksen kulmakiveksi.

Vaikka Hamas ei ole tunnustettu valtio, sen neuvottelijat oli **Qatarin virallisesti kutsuma** käymään tulitaukoneuvotteluja. Isännöimällä heitä Qatar antoi **turvallisuustakeet**, ja kansainvälinen yhteisö piti heitä **toiminnallisina rauhanlähettiläinä** – samalla tavalla kuin Talibanin neuvottelijoita Dohassa tai FARC:n lähettiläitä Havannassa. Heidän kohdistamisensa rikkoi siis paitsi Qatarin suvereniteettia myös **murensi neuvottelujen loukkaamattomuuden suojaverhon**.

Hyökkäys on **räikeä loukkaus** Qataria itseään kohtaan:

- Iskun kohteena oli sen **pääkaupunki**, mikä vaaransi siviilejä.
- Se toteutettiin ilman sen suostumusta, mikä heikensi sen **oikeutta alueelliseen koskemattomuuteen**.
- Se sabotoi suoraan sen roolia **puolueettomana välittäjänä**, joka on kansainvälisessä käytännössä vakiintunut rauhan edistämiseksi.

Kansainvälisen oikeuden mukaan Qatarilla on oikeus luokitella isku **aseelliseksi hyökkäykseksi**, mikä antaa sille mahdollisuuden vedota **artiklan 51** mukaiseen itsepuolustukseen ja hakea oikeutta YK:n turvallisuusneuvostolta ja kansainväliseltä tuomioistuimelta.

Pelotevaikutus diplomatiaan

Tämän iskun symbolinen viesti on tuhoisa: **jokainen maa, joka isännöi rauhanneuvotteluja, voi muuttua taistelukentäksi**. Jos neuvottelijat voidaan kohdistaa heidän hotelleissaan tai diplomaattisissa asunnoissaan, niin:

- **Isäntävaltiot** epäröivät tarjota aluettaan sovitteluun.
- **Neuvottelijat** voivat kieltäytyä matkustamasta peläten salamurhaa.
- **Diplomaattiset välittäjät** (kuten YK, Qatar, Egypti tai Norja) voivat menettää uskottavuutensa turvallisuuden takaajina.

Dohan isku hämärsi rajan **taistelukentän ja siviilipääkaupungin** välillä. **Asuinalue, huoltoasema** ja ympäröivät siviilialueet vaarannettiin ulkomaisen sotilasoperaation vuoksi. Tämä heikentää **erottelun periaatetta**, joka on kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kulmakivi, ja varoittaa muita isäntämaita siitä, että niiden **siviili-infrastruktuuri voi olla sivuvahinkona** pelkästään rauhantekoon osallistumisen vuoksi.

Välittäjät menestyvät **luottamuksen ja puolueettomuuden** avulla. Iskemällä Dohaan Israel implisiittisesti leimasi Qatarin – pitkään jatkuneen Israelin ja Hamasin välittäjän – turvattomaksi neuvottelupaikaksi. Tämä delegitimoi Qatarin välityksen ja lannistaa muita valtioita tarjoamasta vastaavia palveluita. Pelotevaikutus on välitön: konfliktin osapuolet voivat laskea, että **rauhanneuvottelujen isännöinti asettaa nyt kohteen pääkaupungillesi.**

Tämä rikkomus ulottuu Qatarin ulkopuolelle. Se viestittää maailmalle, että:

- **Rauhanneuvottelut ovat reilua riistaa.**
- **Diplomaattiset suojat ovat kulutettavissa.**
- **Neutraaleilla valtioilla ei voida taata turvallisuutta.**

Tällainen ennakkotapaus heikentää **kiistojen rauhanomaista ratkaisua**, joka on YK:n peruskirjan artiklan 33 mukaisesti määrätty, ja heikentää jo valmiiksi haurasta kansainvälisten konfliktien ratkaisun infrastruktuuria.

Israel roistovaltiona ja terroristivaltiona

Hyökkäämällä suvereenin YK:n jäsenvaltion pääkaupunkiin ilman perusteluja Israel on osoittanut olevansa valmis **rikkomaan kansainvälisen järjestyksen perustavanlaatuisimpia sääntöjä**. Tämä käyttäytyminen ei ole yksittäistä: se noudattaa laajempaa kaavaa, joka sisältää rajat ylittäviä salamurhia, kohdennettuja tappoja ja isäntävaltion suvereniteetin huomiotta jättämistä.

Roistovaltio määritellään paitsi ideologian myös **jatkuvan kansainvälisten normien uhmaamisen** perusteella:

- Voiman käyttö ilman laillista perustelua.
- Turvallisuusneuvoston päätöslauselmien huomiotta jättäminen.
- Laajentavat tai rajat ylittävät operaatiot laillisten rajojen ulkopuolella. Kaikilla näillä perusteilla Israelin isku Dohaan sopii tähän kuvaukseen.

Rauhanneuvottelijoiden kohdistaminen asuinalueella kantaa terrorismin tunnusmerkkejä:

- **Väkivallan käyttö** poliittisiin tarkoituksiin.
- **Siviilien vaarantaminen.**
- **Pelottelun viesti** ei vain Hamasille vaan myös Qatarille ja laajemmalle kansainväliselle yhteisölle. Tässä mielessä Israel toimi ei vastuullisena valtiona vaan **terroristisena yksikkönä, joka käyttää valtion valtaa.**

Qatarin vastaus

Valtion ensisijainen velvollisuus on varmistaa **kansalaistensa turvallisuus** ja **alueensa koskemattomuus**. Israelin hyökkäys vaaransi molemmat.

Qatarin ulkoministeriö tuomitsi tapahtuman **”pelkurimaisena rikollisena hyökkäyksenä”**, korostaen, että isku kohdistui **asuinrakennuksiin, joissa asui Hamasin**

neuvottelijoita. Doha tuomitsi sen **vakavaksi kansainvälisen oikeuden rikkomukseksi** ja **Qatarin suvereniteetin loukkaukseksi.** Hallitus ilmoitti aloittavansa välittömän tutkinnan "korkeimmalla tasolla".

Qatarin ainutlaatuinen vipuvoima Yhdysvaltojen liittolaisena

Qatar isännöi **Al Udeidin lentotukikohtaa**, joka on Yhdysvaltojen suurin sotilastukikohta Lähi-idässä, ja se on nimetty **merkittäväksi ei-NATO-liittolaiseksi.** Washington on riippuvainen Qatarista **voiman projisoinnissa, logistiikassa ja välityksessä** alueella.

Yhdysvallat on historiallisesti käyttänyt **veto-oikeuttaan** estääkseen turvallisuusneuvoston päätöslauselmia, jotka kritisoivat Israelia. Tämä diplomaattinen kilpi on mahdollistanut Israelin toimimisen suhteellisen rankaisematta. Qatarilla on kuitenkin nyt uskottavuutta väittää, että **Yhdysvaltojen jatkuva Israelin suojeleminen heikentää Qatarin omaa suvereniteettia ja turvallisuutta.**

- **Yhdysvaltojen suurlähetystön karkottaminen:** radikaali mutta laillinen diplomaattinen toimenpide, jos Yhdysvallat jatkaa Israelin suojelemista.
- **Yhdysvaltojen tukikohdan uudelleenarviointi:** isäntämaasopimusten keskeyttäminen tai päättäminen, jos tukikohtaa pidetään kykenemättömänä suojelemaan Qatarista tai hiljaisesti mahdollistavan Israelin operaatioita.
- **Artikla 51 itsepuolustus:** Qatarilla on laillinen oikeus pitää iskua **aseellisena hyökkäyksenä** ja vastata siihen suhteellisesti – joko sotilaallisin toimin, kyberoperaatioin tai vastavuoroisin diplomaattisin/taloudellisin toimin.

Johtopäätös

Israelin hyökkäys Dohaagainst oli **valtioterrorismin ja roistokäytöksen teko**, joka rikkoi YK:n peruskirjaa ja suvereniteetin perustavimpia periaatteita. Qatar, ainutlaatuisesti asemoituneena Yhdysvaltojen liittolaisena ja kriittisten amerikkalaisjoukkojen isäntänä, kohtaa nyt syvällisen päätöksen: joko hyväksyä Yhdysvaltojen jatkuva Israelin suojeleminen turvallisuusneuvostossa tai vahvistaa suvereniteettiaan vaatimalla muutosta. Jos Washington kieltäytyy, Qatarilla on sekä **laillinen oikeus** että **moraalinen velvollisuus** kansalaisiaan kohtaan ryhtyä radikaaleihin toimenpiteisiin – aina **Yhdysvaltojen diplomaattisten ja sotilaallisten varojen karkottamisesta artiklan 51 itsepuolustuksen** vetoamiseen. Tämä valinta määrittelee paitsi Qatarin ulkopolitiikan myös kansainvälisen oikeuden uskottavuuden itsessään.